

1. FELMÉRŐ

1. Ősz

a) Olvasd el figyelmesen az alábbi szövegrészletet! Oldd meg a feladatokat!

Szent Teréz napja sokfelé szüretkezdő nap volt, például Baranyában vagy a Balaton szőlőtermő vidékein. Egerben Teréz-szedés az ekkori szüret neve. Bácskában, Bánátban asszonyi dologtöltő nap volt, azaz ezen a napon a nők nem moshattak, süthettek. A szüret a parasztgazdaságban nagyon fontos esemény. Általában a falubéli gazdák segítettek egymás szőlőjében a szüretelésnél, illetve bérmunkásokat is alkalmaztak. A házigazda a szüretelőket megvendégelte, annak befejeztével pedig szüreti bálakat is tartottak.

Szokásban voltak bizonyos szüreti multságok is, természetesen a munkák utolsó napján az úgynevezett végzéskor. Ilyen tréfás szokás volt az uraság megkötözése, szüreti koszorú készítése (mint aratáskor az aratókoszorú), a gazda köszöntése tréfás versekkel, és a legjobb szedők megajándékozása. A szüreti felvonulásokon gyakori volt az úgynevezett baksus figura (Bacchus görög boristen nevéből), amely egy hordón ülő bábu, a kezében poharat, lopótököt tartva.

b) Adj a szövegrészletnek címet!

2	
---	--

c) Jelöld a szöveg alapján, hogy igazak vagy hamisak az alábbi megállapítások!

Állítások	Igaz	Hamis
A Teréz-napkor kezdett szüret neve Teréz-szedés.		
A házigazda a szüretelőknél nem adott enni.		
A baksus egy bábu, amely szüreti felvonulásokon egy hordón ült, és poharat vagy lopótököt tartott a kezében.		
Tréfás szokásból megkötözték a gazdát, és hordóra ültették.		

4	
---	--

d) Keresd meg, és írd le, hogyan szerepelnek az alábbi kifejezések a szövegben!

tilos az asszonyoknak azon a napon dolgozni: _____

fizetett segítséget is hívtak: _____

a szüret végén multságokat rendeztek: _____

a szüreti munka utolsó napja: _____

8	
---	--

2. Többses számban

Keresd meg a szövegben azokban a főneveket, amelyekben megtalálható a többses szám jele!

9	
---	--

3. Szüreti vers

Az alábbi verset egy vírusos számítógéppel írták. A vírusnak az a tulajdonsága, hogy a helyesen leírt szavakat megváltoztatja. Javítsd ki a hibás szóalakokat!

Szüreti vers

Szüretelnek, énekelnek,

látál-e már enél szebbet?

Dio, rigo, mogyoro!

Mustal teli kiskancsó!

Sose láttam szebbet!

Akora fűrt, alig birom.

Egy fűrtből lesz ako borom.

Dio, rigo, mogyoro,

csak ugy nevet a kancsó.

Az sem látot ijent.

Az öregnek aszu bor jár.

A gyerekeknek must csordogál.

Dio, rigo, mogyoro,

szüretelni jaja, de jó.

Igyunk ere egyet!

(Takáts Gyula)

14	
----	--

4. Melyik az igazi?

Milyen jelentésben használjuk az alábbi szólásokat? Karikázd be a megfelelő jelentést!

Savanyú neki a szőlő.	a) Jobban szereti az almát.
	b) Sokat ivott a borból.
	c) Megvetéssel nyilatkozik valamiről, mert az számára elérhetetlen.
Inkább csak hámozva szereti a szőlőt.	a) Jobban szereti a bort, mint a szőlőt.
	b) Nem szereti a szőlő héját.
	c) Óvatos ember.
Csak sátoros ünnepeken szokott eljönni.	a) Csak vasárnap jön el.
	b) Nagyon ritkán, kivételes alkalomkor jön el.
	c) Csak szüretkor jön el.
Hadd legyen egyszer neki is ünnep!	a) Hadd örüljön, hadd legyen boldog.
	b) Vidám ember.
	c) Egyszer neki is szabad ünnepelni.

8	
---	--

5. Színes előtagok

Pótold a hiányzó közös előtagot a szavak előtt! Mindegyik előtag színnév!

	-bab, borsó, -fülű		-kávész, -leves, -rigó
	-rigó, -répa, -láz		-begy, -bor, -fenyő
	-festő, -moszat, -fény		

10	
----	--

6. Röviden vagy hosszan?

Pótold az alábbi szavakban a *j – ly* vagy *jj – lly* betűt!

terebé____es, ga____az, sa____ttál, szenté____, vi____og, szaka____tó, bo____ong, sü____ed,
há____og, sa____og, sa____t____uk, tuta____, kehe____, má____al

15	
----	--

Elérhető összes pont:

70	
----	--